

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 17 lipca 2019 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. stwierdził, że podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia M. W. (1) podlegającej ubezpieczeniom jako pracownik u płatnika składek A. F. wynosi odpowiednio :

- za styczeń 2019 roku kwotę 1.125 złotych dla ubezpieczeń społecznych i 970,76 złotych dla ubezpieczenia zdrowotnego;
- za luty 2019 roku kwotę 975 złotych dla ubezpieczeń społecznych i 944,88 złotych dla ubezpieczenia zdrowotnego;
- za marzec 2019 roku kwotę 0 złotych dla ubezpieczeń społecznych i 750,81 złotych dla ubezpieczenia zdrowotnego;
- za kwiecień 2019 roku kwotę 0 złotych dla ubezpieczeń społecznych i 0 złotych dla ubezpieczenia zdrowotnego;
- za maj 2019 roku kwotę 1.125 złotych dla ubezpieczeń społecznych i 970,76 złotych dla ubezpieczenia zdrowotnego;
- za czerwiec 2019 roku kwotę 1.125 złotych dla ubezpieczeń społecznych i 970,76 złotych dla ubezpieczenia zdrowotnego.

W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał, że wymiar czasu pracy ubezpieczonej został zmieniony od 1 stycznia 2019 roku z 1/2 etatu na pełen etat oraz wysokość wynagrodzenia z kwoty 1050 zł na 4500 zł. Od dnia 25 lutego 2019 roku do dnia 30 kwietnia 2019 roku ubezpieczona była niezdolna do pracy z powodu choroby. Za okres do dnia 29 marca 2019 roku pracodawca wypłacił wynagrodzenie za czas niezdolności do pracy. Przyczyną, dla której zwiększono wymiar czasu pracy ubezpieczonej było przejście na emeryturę płatnika składek. W ocenie organu rentowego wyjaśnienia te nie są wiarygodne bowiem nabycie prawa do emerytury nie jest jednoznaczne z koniecznością przejścia na emeryturę. W ocenie organu od stycznia 2019 roku ubezpieczona nadal świadczy pracę w wymiarze 1/2 etatu. Zmiana warunków zatrudnienia i podniesienie wynagrodzenia miało na celu wyłącznie umożliwienie obliczenia zasiłku chorobowego od wyższej podstawy. Takie ustalenie wyższego wynagrodzenia jest sprzeczne z zasadami współżycia społecznego. Wobec powyższego od stycznia 2019 roku ZUS ustalił miesięczną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia dla M. W. (1) w wysokości kwoty minimalnego wynagrodzenia za pracę obowiązującego w danym roku przelicznej proporcjonalnie do wymiaru czasu pracy tj. 1/2 etatu /decyzja w aktach ZUS/.

Odwołanie od powyższej decyzji w ustawowym terminie złożyła ubezpieczona M. W. (1). Wniosła o zmianę zaskarżonej decyzji podnosząc, że organ rentowy błędnie ustalił stan faktyczny w sprawie. Ponadto w odwołaniu zawarła wniosek o przyznanie prawa do zasiłku chorobowego obliczonego od prawidłowo ustalonej podstawy wymiaru w postaci wynagrodzenia ustalonego od dnia 1 stycznia 2019 roku aneksem do umowy o pracę z dnia 31 grudnia 2018 roku. W uzasadnieniu ubezpieczona wskazała, że jej wymiar czasu pracy faktycznie uległ zwiększeniu od dnia 1 stycznia 2019 roku oraz zakres obowiązków a co za tym idzie wynagrodzenie / odwołanie k- 3-9 /

Organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania (odpowiedź na odwołanie k. 10-15)

Płatnik składek A. F. podczas rozprawy w dniu 25 lutego 2020 roku przyłączyła się do stanowiska wnioskodawczyni / oświadczenie płatnika 00;01;25 CD k- 88/.

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

M. W. (1) była zatrudniona u A. F. w latach 1.02.2003 roku do 30.11.2010 roku, a następnie od 1.07.2016 roku w wymiarze czasu pracy 1/2 etatu. W miesiącu grudniu 2018 roku wynagrodzenie ubezpieczonej wynosiło 1.050 złotych brutto./świadcstwo pracy z dnia 30 listopada 2010r., umowa o pracę z dnia 1 lipca 2016 roku koperta k. 30, okoliczności niesporne/.

A. F. prowadzi działalność gospodarczą mającą za swój przedmiot import torfu oraz jego sprzedaż hurtową ale także detaliczną. W lipcu 2019 roku A. F. przeszła na emeryturę. Od tego czasu nieregularnie pojawia się w siedzibie firmy, m.in. na spotkania z klientami. M. W. (1) przejęła jej wcześniejsze obowiązki i jest jej „prawą ręką”, która czuwa nad prawidłową działalnością przedsiębiorstwa. Firma zatrudniała tylko dwóch pracowników – wnioskodawczynię i kierownicę. Zatrudniona wcześniej była również osoba do sprzątania ale z uwagi na stan zdrowia była długotrwale nieobecna. Było wiadomo, że po wyczerpaniu świadczenia rehabilitacyjnego sprzątaczką nie powróci do zatrudnienia. Do obowiązków M. W. (1) należało przede wszystkim dokonywanie zgłoszeń do urzędu celnego, obsługa klienta przy sprzedaży detalicznej oraz czasami wykonywanie przelewów w obecności A. F.. W grudniu 2018 roku płatnik wystąpiła z inicjatywą zmiany warunków zatrudnienia wnioskodawczyni i zwiększenia jej zakresu obowiązków. Wnioskodawczyni miała zacząć wykonywać część obowiązków płatnika oraz przejąć obowiązki sprzątaczką w związku z jej długotrwałą nieobecnością w pracy. Aneksem do umowy o pracę z dnia 31 grudnia 2018 roku dokonano zmiany treści stosunku pracy w ten sposób, że wymiar czasu pracy został zmieniony na pełny etat, a wysokość wynagrodzenia M. W. (1) wzrosła do kwoty 4.500 złotych. Stanowisko M. W. (1) (pracownik biurowy) nie uległo zmianie. Od 1 stycznia 2019 roku M. W. (1) w coraz większym zakresie zaczęła przejmować obowiązki A. F., w związku z jej zamiarem przejścia na emeryturę. M. W. (1) przejęła także obowiązki sprzątaczką, która w następstwie przedłużającej się niezdolności do pracy uzyskała prawo do świadczenia rehabilitacyjnego od 6 grudnia 2018 roku.

/zeznania płatnika A. F. 00:19:15 w zw. z 00:09:45 CD k. 88, zeznania M. W. (1) 00:17:06 w zw. z 00:02:05 CD k. 88/.

W styczniu 2019 roku oprócz M. W. (1) podwyżkę otrzymał także drugi pracownik A. F.- kierowca B. B., którego wynagrodzenie wzrosło o 1.000 złotych brutto. /listy płac koperta k. 30/ Aneksem do umowy o pracę z dnia 31 stycznia 2020 roku dokonano zmiany treści stosunku pracy w ten sposób, że wysokość wynagrodzenia M. W. (1) wzrosła do kwoty 4.900 złotych./ aneks do umowy o pracę k. 81/.

W dniu 12 stycznia 2019 roku M. W. (1) zgłosiła się do ginekologa z krwawieniem o charakterze miesiączki. W badaniu lekarskim nie stwierdzono ciąży /dokumentacja medyczna k. 77/.

W lutym 2019 roku M. W. (1) zaczęła odczuwać dolegliwości bólowe, z powodu których w dniu 18 lutego 2019 roku zgłosiła się do lekarza ginekologa. Lekarz stwierdził brak oznak ciąży w dniu badania. / zeznania M. W. (1) 00:17:06 w zw. z 00:02:05 CD k. 88/.

W dniu 24 lutego 2019 roku wnioskodawczyni pojechała na prośbę pracodawczyni do P., na targi. Uskarżała się na złe samopoczucie i złe wyglądała. Następnego dnia tj. w dniu 25 lutego 2019 roku M. W. (1) została przyjęta do szpitala w trybie nagłym z rozpoznaniem ciąży pozamacicznej jajowodowej lewostronnej. Została poddana operacji wycięcia jamy macicy oraz wycięcia jajowodu lewego./ dokumentacja medyczna k. 55-74, zeznania płatnika A. F. 00:19:15 w zw. z 00:09:45 CD k. 88, /.

W czasie nieobecności M. W. (1) spowodowanej niezdolnością do pracy, A. F. w prowadzonej przez nią działalności pomagała jej córka. Nie został zatrudniony żaden nowy pracownik. Po zakończeniu zwolnienia lekarskiego, od dnia 2 maja 2019 roku, wnioskodawczyni powróciła do zatrudnienia u A. F.. / zeznania A. F. 00:19:15 CD k. 88, zeznania M. W. (1) 00:17:06 w zw. z 00:02:05 CD k. 88/.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie materiału dowodowego zebranego w sprawie opierając się na dokumentach załączonych do akt, w tym aktach ZUS oraz zeznaniach wnioskodawczyni i płatnika. Z dokumenty nie były w toku procesu kwestionowane przez strony. W zakresie zeznań wnioskodawczyni i płatnika Sąd uznał je za w pełni wiarygodne. Są one bowiem spójne, konsekwentne i logiczne oraz wzajemnie się potwierdzają. Nie ulega wątpliwości, że niezdolność do pracy wnioskodawczyni była spowodowana nagłą przyczyną (ciążą pozamaciczną i koniecznością usunięcia jajowodu) a co za tym idzie nie była zaplanowana przez wnioskodawczynię. Ocenie Sądu brak jest przyczyn, które pozwalałyby odmówić wiarygodności zeznaniom zarówno wnioskodawczyni jak i płatnikowi. Potwierdzenie w dokumentach znajdują ich zeznania dotyczące przejścia płatniczki na emeryturę czy nieobecności

sprzątaczkę z powodu choroby, której obowiązki od stycznia przejęła wnioskodawczyni. Z dokumentacji płacowej wynika, że podwyżkę otrzymał również kierowca zatrudniony w firmie.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Odwołanie wnioskodawczyni jest zasadne i podlega uwzględnieniu .

Zgodnie z treścią art. 18 ust. 1 w zw. z art. 4 pkt 9 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (dalej: „ustawa systemowa”) podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe ubezpieczonych pracowników stanowi przychód w rozumieniu przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych z tytułu zatrudnienia w ramach stosunku pracy.

Podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie chorobowe oraz ubezpieczenie wypadkowe stanowi podstawa wymiaru składek na ubezpieczenie emerytalne i rentowe (art. 20 ust. 1 ustawy systemowej).

Zgodnie z treścią przepisu art.81 ust 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 roku o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2018 r poz. 1510) do ustalenia podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie zdrowotne pracowników stosuje się przepisy określające podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie emerytalne i rentowe.

Przeprowadzone w sprawie postępowanie dowodowe wykazało, że organ rentowy niezasadnie zakwestionował wysokość przychodu wnioskodawczyni, podważając zawarty pomiędzy nią, a pracodawcą aneks do umowy o pracę, zwiększający wymiar czasu pracy oraz wynagrodzenie pracownika.

W tym kontekście należy zauważyć po pierwsze, że niezdolność do pracy M. W. (1) jaka miała miejsce od 25 lutego 2019 roku do 1 maja 2019 roku, miała charakter nieprzewidywalny, także w chwili dokonywania modyfikacji treści stosunku pracy. Wnioskodawczyni została przyjęta do szpitala w trybie nagłym i niezwłocznie została poddana dwóm zabiegom operacyjnym. Wnioskodawczyni ani płatnik w żaden sposób nie mogły przewidzieć, schorzenia na które uskarżała się wnioskodawczyni, które wymagało natychmiastowej interwencji chirurgicznej.

Po drugie brak jest okoliczności, które wskazywałyby na świadomość M. W. (1), istniejącej w chwili podpisywania aneksu do umowy o pracę, co do jej potencjalnego zajścia w ciążę. Należy dostrzec, że wnioskodawczyni dwukrotnie- 12 stycznia i 18 lutego 2019 roku była poddana badaniu ginekologicznemu, które nie stwierdziło objawów ciąży. Dopiero w trakcie pobytu w szpitalu rozpoznano ciążę o charakterze pozamacicznym po poronieniu, o której M. W. (1) nie wiedziała przed przyjęciem do szpitalu.

Podkreślenia wymaga, że wraz z modyfikacją treści stosunku pracy nastąpiło istotne poszerzenie się obowiązków pracowniczych M. W. (1) oraz zmianą ich ciężaru gatunkowego. Wynikało to z dwóch okoliczności. Płatnik A. F. nosiła się z zamiarem przejścia na emeryturę, co wiązało się z koniecznością stopniowego przekazywania wnioskodawczyni obowiązków pracownikowi, mającemu w przyszłości zastąpić ją w zarządzaniu przedsiębiorstwem. M. W. (1) jako jeden z trzech zatrudnionych pracowników (obok kierowcy i sprzątaczkę), posiadający wieloletni staż pracy (także w latach 2003-2010) była odpowiednim ku temu kandydatem. Powyższe ostatecznie znalazło swoje uwiarygodnienie w faktycznym przejściu A. F. na emeryturę w lipcu 2019 roku. Fakt, że w czasie nieobecności nikogo nie zatrudniono w miejsce wnioskodawczyni, w ocenie Sądu nie ma znaczenia dla rozstrzygnięcia w sprawie. Przyznać należy rację A. F., że zachorowanie wnioskodawczyni miało charakter nagły. W przeddzień hospitalizacji wnioskodawczyni uczestniczyła na prośbę pracodawcy w targach, w P. pomimo złego samopoczucia. Nie ulega również wątpliwości, że firma płatnika jest mała a jej przedmiot działalności dość specyficzny. Ponadto wnioskodawczyni liczyła się z powrotem do pracy po odzyskaniu sił, co faktycznie nastąpiło po około dwumiesięcznej nieobecności. Trudno zatem uważać za nieracjonalne postępowanie pracodawcy, który w tym okresie nie poszukuje nowego pracownika skoro liczy się z szybkim powrotem osoby znanej i zatrudnianej od wielu lat. Jak wskazała A. F., w czasie nieobecności wnioskodawczyni pomagała jej córka, co jest rzeczą w pełni zrozumiałą i naturalną.

Nadto okres, w którym doszło do modyfikacji stosunku pracy, zbiegł się z czasem, gdy inny pracownik firmy- M. W. (2) (sprzątaczką) uzyskała prawo do świadczenia rehabilitacyjnego i oczywistym stało się, że nie wróci do pracy w przedsiębiorstwie (...).

Powyższe wskazuje, że zarówno zmiana wymiaru czasu pracy jak i wzrost wynagrodzenia były w pełni uzasadnione z jednej strony koniecznością trwałego przejścia przez wnioskodawczynię obowiązków niezdolnej do pracy M. W. (2), z drugiej zaś stopniowym przejmowaniem obowiązków swojej przełożonej w celu przygotowania M. W. (1) do codziennego prowadzenia przedsiębiorstwa. W tym drugim aspekcie modyfikacja stosunku pracy pociągnęła za sobą nie tylko zwiększenie czasu spędzanego w pracy, ale również istotnie zwiększoną odpowiedzialność – adekwatną do przejmowanego stanowiska.

Ponadto M. W. (1) nie była jedynym pracownikiem, który otrzymał od pracodawcy podwyżkę wynagrodzenia. Tego rodzaju gratyfikacja i to o kwotę 1.000 złotych stała się również udziałem zatrudnionego w przedsiębiorstwie kierowcy. Dodatkowo zauważyć również należy, że po ustaniu niezdolności do pracy M. W. (1) nie tylko wróciła do pracy na poprzednich warunkach, ale nadto w styczniu 2020 roku otrzymała kolejną znaczącą podwyżkę.

Wszystkie wymienione okoliczności wskazują, że zawarcie przez M. W. (1) oraz A. F. aneksów do umowy o pracę nie miało charakteru pozornego i nie zmierzało do podwyższenia przyszłych świadczeń z ubezpieczenia społecznego. Modyfikacja stosunku pracy wiązała się bowiem z poszerzeniem i zwiększeniem ciężaru gatunkowego obowiązków powierzonych wnioskodawczyni w ramach stosunku zatrudnienia (swoistym awansem), przy jednoczesnym braku świadomości M. W. (1) co do konieczności korzystania z owych świadczeń społecznych w niedługim okresie.

Tym samym stanowisko organu rentowego co do ustalenia podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia w oparciu o wynagrodzenie wnioskodawczyni równe wynagrodzeniu minimalnemu (adekwatnie do przewidzianego w umowie o pracę) było niczym nieuzasadnione.

Z uwagi na powyższe, na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. sąd zmienił zaskarżoną decyzję w sposób opisany w sentencji wyroku.

Nadto dostrzeżenia wymaga, że wnioskodawczyni w pkt III odwołania wniosła o przyznanie prawa do świadczenia w postaci zasiłku z tytułu choroby za okres kwiecień 2019 roku w wysokości odpowiadającej wynagrodzeniu faktycznie przez nią otrzymywanemu. Tymczasem zaskarżona decyzja miała za swój przedmiot ustalenie podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie. Żądanie przyznania prawa do zasiłku chorobowego w określonej wysokości nie było objęte rozpoznaniem organu rentowego w ramach wydanej decyzji, co musiało skutkować przekazaniem mu tego żądania do rozpoznania na podstawie art. 477¹⁰ § 2 k.p.c.